

اشاره

محمد موحدنیا، نوازنده سنتور، آهنگساز واز شاگردان برجسته استاد پرویز مشکاتیان به تازگی آلبومی را به نام «سودای وطن» منتشر کرده است. این آلبوم که اولین اثر موحدنیاست، بحق جزو آثار ممتاز و فاخر موسیقی ایرانی است که به اعتقاد برخی کارشناسان جای چنین اثری در موسیقی سنتی خالی بود. بر همین اساس گفت‌وویی با او انجام داده‌ایم.

فروغ شمیم / جام جم

آلبومی که منتشر کرده‌اید با یاد پرویز مشکاتیان است، می‌خواهم بپرسم مهم‌ترین اتفاق برای شما در آشنایی با روانشاد مشکاتیان چه بوده است؟

شناخت واقعی موسیقی. گرچه هنوز در ابتدای این راهم، ولی خوشحالم که مسیر را درست پیدا کردم.

اگر بخواهید در همین لحظه، یک جمله در باره پرویز مشکاتیان بگویید.

پرویز مشکاتیان یک جریان فکری است، نه فقط یک موسیقی، در واقع یک موسیقی اجتماعی، فلسفی و عرفانی دارد.

منظور شما از اجتماعی؟

اجتماعی را بیشتر از آن جهت عرض کردم که یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های ایشان مساله میهن بود. همه کسانی که او را می‌شناختند، به این نکته واقف بودند. البته در سراسر آثار ایشان (به تعبیر خودشان) صحبت تعالی بشریت است و آزادی، چون موسیقی پرویز مشکاتیان زاییده اندیشه پاک و روح متعالی او بود. برای همین است که آثار او همچنان در رأس آثار فاخر موسیقی ایرانی می‌درخشد.

خودتان فکر می‌کنید چقدر در آهنگسازی تحت تأثیر مشکاتیان بوده‌اید؟

از آنجا که چند صباحی خدمت استاد پرویز مشکاتیان شاگردی کردم و آثار ایشان را بیش از هر آثاری دوست داشتم و دارم و البته همیشه برای من جاودانه است، چیز بعدی نبوده و نیست که بر اندیشه و روح من و حتی موسیقی من تأثیر گذاشته باشد. اگر در جایی از موسیقی من نشانه‌ای از حالات موسیقی استاد مشکاتیان بوده و باشد، دلپیش زیبایی و جامع بودن موسیقی اوست که در من تأثیر گذاشت، ولی هر گز خودم را در حصار و بن‌بست قرار ندادم که حتما شبیه کسی باشم.

این را در همین آلبوم سودای وطن اثبات کردم. گرچه خود هم می‌دانم که فرم کارم تا حدی رنگ و بوی کارهای استاد مشکاتیان را دارد، ولی همیشه دوست داشتم موسیقی

موحدنیا:	
	
خودم هم می‌دانم که فرم کارم تا حدی رنگ و بوی کارهای استاد مشکاتیان را دارد، ولی همیشه دوست داشتم موسیقی من، امضا و اثر انگشت خودم باشد و بر همین اساس تمام تلاشم را می‌کنم	

با محمد موحدنیا، نوازنده و آهنگساز

ذاتا حماسی‌ام

کار حماسی یا وطنی منتشر کردید؟

من ذاتا یک ذهن حماسی و البته ریتمیک دارم. یعنی قطعات ریتمیک را بیشتر دوست دارم. البته از کودکی و نوجوانی این طور بودم که موسیقی‌هایی با ریتم تند، بیشتر نظر مرا به خودش جلب می‌کرد. گرچه در مورد این آلبوم، اتفاقاتی مرا به سمت یک کار حماسی یا وطنی کشاند.

چه اتفاقاتی؟

من قدری در معرفی آلبوم توضیح دادم که موسیقی سرود وطن را سال‌ها پیش ساخته بودم. این نغمه‌های بی‌کلام سرود وطن آنقدر در ذهنم جاری بود تا این که بعد از گذشت استاد پرویز مشکاتیان که ما و همه دوستدارانش را بهمت زده کرده بود، قصد کردم که کلامی روی این آهنگ حماسی بگذارم.

بعد هم برای گروه تنظیم کردم و در استودیو ضبط شد. این اثر را به نوعی ارتباط دادم به همه آنهایی که در طول تاریخ این سرزمین تا امروز برای آزادی، آبادانی و سربلندی ایران جانفشانی کردند، چون به قول خود استاد مشکاتیان که مدام تأکید می‌کردند: «مخاطب ما باید بداند که مادر کجا ایستاده‌ایم و قطعا این را از موسیقی ما دریافت خواهد کرد». من نیز از همان مکتب و همان اندیشه هستم.

فقط خدا می‌داند که با چه گرفتاری و فشاری توانستم این آلبوم را بعد از سه سال تلاش و دویدن، منتشر کنم.

اولین باری بود که گروه کر را با یک ارکستر کاملاستتی می‌شنویم، آیا بهتر نبود با یک ارکستر بزرگ تر اجرا و ضبط می‌کردید؟ منظورم همین سرود وطن است.

من با این کار قدرت موسیقی ایرانی و سازهای سنتی را نشان دادم، حالا به هر مقدار. ولی خودم هم خیلی دوست

پیامک:۰۰۱۱۲۱۳۳۰۰

بیرون آمدید؟

بله. مهم‌ترین نقطه کار این بود که توانستم آنچه را که در ذهن دارم به خواننده منتقل کنم و او نیز بخوبی از پس آن برآمد.

آیا واقعا به این موضوع فکر کردید که شاید نتواند از پس کار بر بیاید؟

بله، بارها، حتی تقریبا در تمام مدت ضبط در استودیو به این موضوع فکر می‌کردم. ولی خب هرگز ذره‌ای به روی خودم نمی‌آوردم، چون مدام امیدوار بودم. ناگفته نماند که یاری پور هم هر چه در توان داشت برای کار گذاشت. او شب و روز تمرین می‌کرد و می‌دانست که کار بسیار جدی است، البته خودش هم می‌خواست کار را تا آنجا که ممکن است خوب و تمیز بخواند.

بسیار جوان پر توانی است و امیدوارم روزی در رأس فهرست خواننده‌های مطرح موسیقی ایران قرار بگیرد، گرچه معتقدم اکنون هم چیزی از آنها کم ندارد، فقط خدا کند که تفکر برخی خواننده‌های امروزی در اندیشه پاکش نفوذ نکند.

طبق توضیحاتی که در معرفی نامه آلبوم آمده، ظاهرا طراحی آوازها هم با شما بوده است؟ آیا این موضوع کار خواننده را محدود نمی‌کند؟

نه! برای چه محدود کند؟ به دلیل این که من ایده خاصی برای تطبیق آوازها با ملودی‌ها و فضای ارکستر داشتم، باید همان روند ذهنی خودم را دنبال می‌کردم. حتی جدای از طرح کلی آواز برای تک‌تک تحریرهای آواز این مجموعه هم از قبل فکر و برنامه‌ریزی کرده بودم. ولی این به آن معنا نبود که خواننده ما توان انجام شکل دیگری را نداشت. قابلیت‌های او بسیار زیاد است. فقط مساله این بود که من ایده خاصی داشتم.

دارم و بارها هم به این موضوع فکر کردم که روزی آن را با یک ارکستر بزرگ‌تر مثل ارکستر سمفونی و گروه کر اجرا و ضبط کنم، چون یک رنگ متفاوت و جدید می‌شود و در عین حال یک جلوه جهانی به کار می‌دهد.

ناگفته نماند این خانم‌ها که کر سرود وطن را همراه نوازنده‌های گروه خواندند در حقیقت کارشان کر خواندن نیست. به دلیل محدودیت‌ها مجبور ن‌شد در قالب گروه کر فعالیت کنند. این بانوان جزو خواننده‌های خوب نسل جوان موسیقی ایران هستند، گرچه معتقدم برای کر ایرانی باید از همین خواننده‌های خوب سنتی استفاده کرد، چون بسیار کم هستند خواننده‌های کر که بتوانند به این خوبی و زیبایی، به اصطلاح تحریر دستگاهی یا ایرانی بزنند.

در باره دیگر قطعات این آلبوم هم توضیح مختصری می‌فرمایید؟

بله. در این آلبوم مجموعا ۱۲ قطعه است که برخی با کلام هستند و برخی بی‌کلام و البته با چهاربخش تکنوازی. قطعه اول این آلبوم سودای وطن است در قالب یک مرثیه برای وطن که بی‌کلام است. قطعه دوم سرود وطن است با شعری که سروده خودم است که توضیحات آن را تازه عرض کردم. سپس تکنوازی سنتور، تصنیف مجنون و رها که با کلام است و اختصاصا در سوگ استاد مشکاتیان است به همراه یک قطعه ضربی به نام پروانه‌وار با اجرای سنتور و تنبک. تکنوازی نی –قطعه مست و کف‌زنان با ایباتی از مولانا – تکنوازی تار –بیکران عشقی با رابعیاتی از عطار نیشابوری – تکنوازی کمانچه – تصنیف ای عاشقان با غزلی از مولانا و رنگ مستان.

با خواننده جدیدی که آلبومتان را ضبط کردید، راضی

ناهماهنگی میان اضلاع مثلث برگزاری کنسرت

محمد میر زمانی / مدیر کل پیشین دفتر موسیقی وزارت ارشاد

برگزاری برنامه‌ها و اجرای مراسم مختلف هنری در تقویت بنیاد و بنای فرهنگی کشور بسیار موثر است.

تأثیرات مثبت و منفی برگزاری برنامه‌های هنری و بومی در کنسرت‌های موسیقی نیز همین نقش را ایفا می‌کند و می‌توانند در بنای فرهنگی یک کشور جایگاه ویژه‌ای را به خود اختصاص دهند یا در صورت جایگاه ویژه‌ای به آن لطمه بزنند. به نظر می‌رسد اجرای برنامه‌های کنسرت‌ها بر سه محور استوار است و می‌توان آن را به مثلث تشبیه کرد: مثلثی که اضلاع آن را برگزارکنندگان برنامه‌ها، مخاطبان کنسرت‌ها و ضلع آخر نیز دستگاه‌های نظارتی و دولتی تشکیل می‌دهند که برگزاری و نحوه اجرای برنامه‌ها را زیر نظر دارند یا در واقع صدور مجوزهای لازم از طرف آنها صورت می‌گیرد.

معمولا این سه محور در برنامه‌هایی که محتوای فرهنگی دارند، با یکدیگر هماهنگ هستند. کسانی که برنامه‌های موسیقی را در قالب اجراهای سنتی و ارکسترال به عهده دارند، اهداف سه محور را به صورت یکسان دنبال می‌کنند. اما در برخی ژانرهای موسیقی مثل موسیقی‌های وارداتی مثلث را تشکیل می‌شوند که این ریتم و فضای خاص موسیقی، کشش بیشتری را در مخاطبان ایجاد می‌کند. با اقبال بیشتری به نسبت سایر سبک‌های موسیقی مواجه می‌شود. در نتیجه به این نوع موسیقی گرایش بیشتری پیدا می‌کنند. این موضوع در حالی مطرح می‌شود که موسیقی‌های وارداتی از نظر فرهنگی جایگاه مثبتی در بنای فرهنگی کشور ندارند یعنی اگر نبایی را به عنوان بنای فرهنگی –هنری کشور در ذهنمان متصور شویم، این نوع موسیقی نه تنها با بنای فرهنگی کشور هماهنگی ندارد بلکه به بنای موسیقی

پنجشنبه ۱۳ تیر ۱۳۹۲ **جام جم**

چهره هفته

بداهه‌نوازی موسیقی ایران در اروپا

کنسرت هم‌نوازی حمید متبسم و پژمان حدادی در شهرهایی از اروپا برگزار می‌شود. این اجراها هفته آینده در شهرهای لاهه، فرایبورگ، لندن و پاریس در دو بخش برگزار می‌شود که در نخستین قسمت اجرا، هم‌نوازی تار و سازهای کوبه‌ای خواهد بود و هنرمندان در این قسمت به یاداستاد جلیل شهناز خواهند نواخت و در بخش پایانی نیز هم‌نوازی سه‌تار و سازهای کوبه‌ای اجرا می‌شود.

همکاری حمید متبسم و پژمان حدادی از سال ۱۳۷۴ شمسی با گروه‌دستان آغاز شد و این دو تاکنون صدها بار با یکدیگر روی صحنه رفته‌اند و از آثار مشترک این دو هنرمند می‌توان از آلبوم‌های ساز نو، آواز نو (گروه دستان، شهرام ناظری – ۱۳۷۶)، سه‌نوازی (حمید متبسم، حسین پهروزی‌نیا، پژمان حدادی – ۱۳۷۸)، حنایی (گروه دستان، سیما بینا – ۱۳۷۹)، شوریده (گروه دستان، پریسا – ۱۳۸۱)، گل بهشت (گروه دستان، پریسا – ۱۳۸۳)، لولیان (گروه دستان، شهرام ناظری – ۱۳۸۴)، غزک کولی (گروه دستان، هما یون شجریان – ۱۳۸۷)، به نام گل سرخ (گروه دستان، سالار عقیلی – ۱۳۸۸)

و پنج‌رامی به سوی آفتاب (حمید متبسم، امامیار حسن‌اف، پژمان حدادی – ۱۳۹۰)

نام برد.

«نشمیل نشمیل»

به یاد زنده‌یاد ایرج عندلیبی

آلبوم «نشمیل نشمیل» به یاد زنده‌یاد ایرج عندلیبی و شامل موسیقی کردی با صدای شاهو عندلیبی است که توسط گروه قمر به سرپرستی نوید دهقان در کنسرت تیر تالار وحدت اجرا شده است. شاهو عندلیبی متولد سنج و فرزند زنده‌یاد ایرج عندلیبی است.

مجید درخشانی و… بهره برده است. او سابقه همکاری با گروه‌هایی چون مولانا، شمس، خورشید و ماه، او شهناز را در کارنامه خود دارد. این هنرمند که از نی‌نوازان برجسته کشورمان است تاکنون در آلبوم‌های موقفی به نوازندگی پرداخته است.

نیز ضربات مختلفی را وارد می‌سازد. از همین نقطه آغازین، این موسیقی فاقد سه محور مذکور است و در مسیر موسیقی هماهنگ پیش نخواهد رفت. یکی از اضلاع مثلث را مخاطبانی تشکیل می‌دهند که به دنبال برنامه‌های شاد، مفرح و تسکینی بر فعالیت‌های روزانه، هفتگی یا حتی سالانه شان هستند. بر گزار کنندگان کنسرت‌ها نیز به جای این که الگوهای هنری و فرهنگی را در کنسرت‌هایشان مدنظر قرار دهند از کلام و پیام‌های تکراری بهره برده و دالما حول یک موضوع خاص می‌چرخند.

دستگاه‌های نظارتی نیز که ضلع آخر مثلث را تشکیل می‌دهند، به دنبال اهداف فرهنگی در جامعه هستند. در آشنفنگی میان اضلاع، مسئولان نمی‌توانند فعالیت یا کار خاصی را انجام دهند زیرا هر ضلع یا محور این مثلث به دغدغه‌های سایر اضلاع اهمیتی نمی‌دهد و تنها به دنبال استفاده از برنامه‌ها به شیوه خود هستند.